

Bezwaar tegen de nieuwe Wet Natuur

Diepenveen, 8 november 2011

E. van Maanen

EcoNatura Onderzoek voor Landschap & Natuur
Gewestlaan 45
7431 AJ Diepenveen

T 0570 - 614176

E e.v.m.shaman@home.nl

Geachte heer, mevrouw,

Hiermee teken ik bezwaar aan tegen de nieuwe wet Natuur, zoals geformuleerd in het nieuwe wetsontwerp. Ik doe dit vanuit de hoedanigheid van wetenschapper met specialisatie in natuurbeschermingsecologie (de internationale wetenschap van conservation ecology), met meer dan 30 jaar ervaring in ecologisch onderzoek en consulting.

Om maar met de deur in huis te vallen, in het nieuwe wetsvoorstel ontbreekt de ratio geheel! In tegenstelling tot wat de wet beoogt, onder meer een “betere balans tussen economie en ecologie”, zal de wet een versterkte uitholling van onze natuurlijk erfgoed bewerkstelligen! Zowel ecologie als economie worden onderuit gehaald.

De wet is beredeneerd vanuit de belangen van het neoliberalisme en de boerenlobby, niet vanuit het algemeen belang van natuur voor het leven op aarde (intrinsieke waarde) en daarmee ook het welzijn van mensen en de maatschappij. De wet zal daarmee dus niet democratisch zijn en vervult niet de obligaties die Nederland in het verleden aanging en zelfs aanmoedigde, in het bijzonder de Biodiversiteit Conventie en het natuurbehoud in Europa (bijv. als een van de grondleggers van de Ecologische Hoofdstructuur). De wet gaat voorbij aan de samenhang van ecologische systemen en het belang daarvan voor een gezonde biosfeer.

De Nederlandse natuur heeft al decennia lang te lijden onder de druk van industriële en agrarische ontwikkeling. Nederlandse ecosystemen zijn al sterk verarmd en verstard geraakt en de rek is er al lang uit. Ook de gedachte dat “economie moet groeien” loopt zeer spaak, zoals de huidige gebeurtenissen in de Wereld laten zien en dit behoeft geen verdere uitleg. Dit kan niet langer zo doorgaan! Veel planten- en diersoorten komen in Nederland al sterk verarmd voor of komen steeds meer in het gedrang door het zogenaamde ‘salami-effect’. Dit is het sluipenderwijs verdwijnen van soorten door cumulatieve ontwikkelingen; elke keer meer afbraak van natuur. Ik heb dit van jongs af aan zien gebeuren en diersoorten lokaal zien uitsterven, niet alleen in Nederland. De resterende natuur in Nederland overleeft steeds meer in de marge bij de gratie van ecologische veerkracht, maar daar zitten duidelijk limieten aan.

De Flora- en faunawet was al niet sterk. Ik ken de wet ten aanzien van diverse casussen zeer goed. Ik heb als ecologisch adviseur vanaf het begin van inwerkingtreding met de wet gewerkt, onder meer veel toetsingen en impact assessments uitgevoerd. Sindsdien heb ik veel gebreken gezien, vooral met betrekking tot de effectiviteit van die wet. Belangrijke gebreken zijn:

1. Slechte wetenschappelijke onderbouwing (geen populatie-ecologische of ‘conservation ecology’ als basis, zoals in veel moderne landen wel wordt gehanteerd).
2. Toetsing door diverse ecologische adviesbureaus is in veel opzichten ver beneden de maat. Ecologische toetsing is een vrij beroep, maar dit heeft er toe geleid dat er een wildgroei is ontstaan aan ecologisch adviseurs. Daaronder veel zonder ervaring of een degelijk wetenschappelijke opleiding. Het ontbreekt bij veel ‘adviseurs’ aan gedegen veldkennis en inzicht in de integrale werking van ecosystemen (of systeemecologie). Daardoor wordt veel biodiversiteit letterlijk ‘weggeschreven’ in rapportjes zonder eniger vorm van controle, toezicht of ‘ecologische boekhouding’. Ondergetekende is bijvoorbeeld betrokken bij het geven van contra-expertise, waarbij zelfs zeer gebrekkige advisering van zogenaamd ‘gerenommeerde’ ecologische adviesbureaus naar voren komt. Daarbij is handhaving van de Ff-wet is in veel gevallen ronduit *slecht* of een papieren tijger te noemen. In de jurisprudentie kan een dergelijke

weke basis voor grote 'missers' in de rechtsgang zorgen. Ik kan daar genoeg goede voorbeelden voor aandragen. De economie heeft dus al té veel speelruimte!

3. Er ontbreekt in de meeste gevallen een wetenschappelijke basis aan mitigatie en compensatieplannen. Men kiest veelal voor de weg van de minste weerstand; "een kastje voor een beestje verderop en alles komt goed" is vaak het devies. Dit heeft vaak echter geen enkele basis en er is geen toetsing van de effectiviteit lees ook geen ecologisch toezicht of boekhouding).
4. De internalisatie van ecologie binnen grijze adviesbureaus is zeer zorgelijk, niet alleen door gebrek aan ecologische advieskwaliteit, maar ook gezien de verstrengelde belangen. Ook hier ontbreekt onafhankelijk ecologische toezicht.

In ecologisch opzicht zijn er ook specifieke problemen aan te dragen. Zelf werk ik momenteel aan landschapsecologisch onderzoek naar marterachtigen. Ik ben als wetenschappelijk onderzoeker en bevordering van beschermingsonderzoek zeer actief binnen de Werkgroep Boommarter Nederland en de Werkgroep Kleine Marterachtigen. Met inwerkingtreding van de nieuwe wet zijn de verblijfplaatsen van soorten als das, boommarter, steenmarter en de andere kleine marterachtigen niet langer beschermt. Als advocaat voor onze roofdieren draag ik de volgende redenen voor juist betere of aanscherping van bescherming aan, namelijk als volgt:

- De steenmarter wordt als het ware vogelvrij verklaard. Uit mijn onderzoek blijkt echter dat de steenmarter niet alleen in de stedelijke setting leeft maar ook in de landelijke. Waarom de steenmarter dan lichter zou moeten worden beschermd is onbegrijpelijk en slaat de plank compleet mis. Immers, de steenmarter vervult een even belangrijke ecologische rol als andere mesocarnivoren in Nederland, net als bijvoorbeeld de boommarter; het dier heeft evenveel bestaansrecht en daarmee hetzelfde beschermingsniveau als de gerelateerde boommarter!
- Eventuele 'vervolging' van de steenmarter houdt ook in dat de boommarter gevaar loopt. In ecologisch (ruimtelijk) opzicht en qua gedrag is er namelijk veel overlap tussen beide soorten.
- Met betrekking tot overlastbestrijding heeft het 'vervolgen' van de steenmarter geen enkel nut en is contraproductief. Wegvangen of in het ergste geval doden van steenmarters instabiliseert de populatie, waardoor de overlast terugkeert en zelfs kan verhevigen.
- Versoepeling van bescherming van de steenmarter is koren op de molen voor lieden die roofdieren liever kwijt dan rijk zijn. Onlangs was hier weer een goed voorbeeld van in Drenthe, waar 50 roofdieren zijn vergiftigd!
- Met kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) gaat het in Nederland slecht. In een het landschapsecologisch onderzoek van de ondergetekende komt naar voren dat deze soorten ten opzichte van de grote marterachtigen zeer dun bezaaid zijn, en op veel plaatsen ontbreken. Dit wordt ook ondervonden in andere Europese landen. Aan deze soortgroep wordt in Nederland amper onderzoek gewijd en de beschermingsstatus is onbekend. Opmerkelijk is het dan ook dat deze soorten in de huidige Flora- en faunawet in de 'lichte

beschermingscategorie' staan, terwijl er genoeg reden tot zorg is om ze juist zwaarder en goed te beschermen.

- In het algemeen hebben onze roofdieren sterk te lijden onder de rooibouw van ons landschap, waaronder schaalverkleining van natuur, agrarische intensivering, recreatiedruk, habitatfragmentatie door steeds meer barrières (onder meer door meer en drukker wegen, stedelijke uitbreiding en –inbreiding) en het uitblijven van robuuste verbindingen. Het 'per ongeluk' verstoren van roofdieren zoals de das heb ik ook al diverse keren meegemaakt.
- Uit actueel wetenschappelijk onderzoek over de hele Wereld blijkt dat roofdieren een cruciale rol spelen voor het onderhouden of weer laten ontstaan van vollediger en gezonderde ecosystemen. Daarvoor is ook meer ruimte voor natuur nodig.

Naast velerlei andere ecologische bezwaren met betrekking tot diverse soortgroepen en het belang van complete interactieve ecosystemen met zo volledig mogelijke planten- en diergemeenschappen voor een gezonde biosfeer, het tegengaan van klimaatverandering en voor educatie en gezondheid van mensen - vooral met oog op toekomstige generaties - zijn er echter nog veel meer ethische en wetenschappelijke bezwaren aan te dragen.

Persoonlijk zie ik de nieuwe wet en het conservatieve natuurbeleid als een ondermijning van onze maatschappij. Het doet geen recht aan een cruciale waarde van deze planeet, namelijk de *Natuur*, die feitelijk hiermee geen enkele stem meer lijkt te hebben. Voor een ontwikkeld land als Nederland met een voorbeeldfunctie is dit beschamend. Het ondergeschikt maken van de natuur aan economische belangen is ronduit crimineel en bedreigend voor de maatschappij te noemen. De afbraak van natuur door Minister Bleker is een door arrogantie gedreven, asociaal en irrationeel beleid, waarbij de Minister duidelijk de belangen en onvrede van zijn eigen lobby naar voren schuift, bovendien hypocriet ten aanzien van zijn geloofsovertuiging. Het lijkt zeer op een wraakactie tegen links progressief beleid (linkse hobbies) en een reactie op het (terecht) aan banden leggen van de agrarische industrie. De boeren hebben echter al genoeg verzeikt; denk aan de naoorlogse ontginningen! Het wordt tijd dat we dat tij omkeren en natuur behouden en versterken in plaats van verder afbreken.

Het doorvoeren van dat beleid zal er toe leiden dat we in de toekomst verder van huis zijn. Toekomstige generaties (waaronder ook mijn kind!) komen met een enorme en onomkeerbare ecologisch schadelijke erfenis te zitten, die het leven in Nederland zal 'verzuren' en sterk aan banden zal leggen. De kwaliteit van het leven breekt daarmee nog verder af. Een blik op de toekomst als gevolg van onder meer het actuele neoliberale beleid: een volgebouwd, grijs en stinkend Nederland, zonder natuur is een land zonder leven en zorgt voor meer depressies en uiteenval van de maatschappij. Ook de economie zal uiteindelijk hiermee vastlopen of ondermijnd worden.

Het voorgestelde beleid staat tevens haaks op wat elders in de Wereld wordt nagestreefd om het actuele grote uitsterven van soorten, erosie van biodiversiteit en klimaatverandering tegen te gaan. Een gezonde en bufferende ecologie hebben we binnenkort nodig als de onder meer gevolgen van 'peak oil' en klimaatverandering zullen gaan aandringen. De kwaliteit van natuur is een belangrijke graadmeter voor ons eigen welzijn en geestelijke ontwikkeling!

Het criterium van het "niet opzettelijk" mogen doden van dieren, zal tevens de wet onderuithalen. Immers, het bewust verdringen van dieren (zoals thans al veelvuldig gebeurt) met bijvoorbeeld nog meer nieuwe villawijken, bedrijvenparken en snelwegen zal in veel gevallen leiden tot lokaal uitsterven van

Bezwaar tegen nieuwe wet natuur

soorten. En feitelijk weten we nog helemaal niks weten over de lotgevallen in verband met cumulatieve ontwikkelingen. Aangezien diverse grijze ruimtelijke ontwikkelingen wel degelijk tot afbraak van natuur lijdt, is er bij voorbaat en veelal sprake van “opzettelijk” doden. Dit impliceert dat het nieuwe natuurbeleid feitelijk strafbaar is!

Kortom, ik ben van mening dat de nieuwe natuurwet juist zou moeten worden aangescherpt met een betere bescherming van soorten, en dit met een betere wetenschappelijke basis en onafhankelijke toetsing en bevordering van *ecologische duurzaamheid*. Daarmee proactief inspeland op verandering naar een duurzame ecologisering van de maatschappij, waaronder ook bevordering van een groene economie, die met doorgang van de nieuwe wet juist wordt bedreigd.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E. van Maanen', with a date '201' written below it.

Drs. E. van Maanen (BSc. Hons.)

